

etc« ter molitev za srečno smrt in poslednji vzdihljeji umirajočega, vse na str. 76.—79. Napósled ogovor: »Andohtlivi v' imeni Kristufa Gospoda nashiga sbrani!« to je poročni ogovor do ljudstva in pouk ženinu in nevesti o zakonskem stanu z običajnimi vprašanji in dostavki, pa sklepna »Molitva sa novo porozhene«, na stranéh 96.—102.

Za primer o *jesiku* bodi še ulomek iz poročnega govora (tu z sedanjima pravopisom): »Pričejoče dvé persone J. J. ste sklenile v' ta za cerkuv ino deželo tok imeniten stan svetiga Zakona stopit . . . Védet imata tedaj (nam. ženin in nevesta!), ino nikolj pozabit, de je stan, katerga nastopita, da je zakon en časti vreden stan, katir je za tó postavljen od samiga Boga, de bi se skoz pogmiranje človeškiga roda tudi število pametnih stvari množilo (gmeralo), takih stvari, katire so poklicane k' vrednosti božjih otrok, k' svetósti, h' izveličanju, ino k' věčnim življenju. Kristus, naš izveličar sam je ti stan očitno počestil skoz to, de je povablen s' svojo materjo ino s' svojim jogrami k' ženitvi v' Kano Galilejo peršel, ino je tamkaj storil svoj prvi čudež. Veliko opomenjoča je tudi sama poroka (poročenje); zakaj to ni obena prazna navada, temuč velike skrivnosti v' sebi zapodade, ravno takó, koker je skupej prebivanje zakonsko ena naredba brezkončno modriga Boga. Zakon ni izmisen od ludí k' nasitenju mesenih slad (slastov), temuč od Boga samiga je bil v' raji (paradiži) postavljen. Ne poerbani gréh, ne gmaju potóp vísta mogla zakona, ino njegove vrednosti v' stari postavi zatréti, ino v' novi je od Jesusa Kristusa célo k' onim zakramentu povzdignjen. Iz tega lahko vidita, de je bil zakon od Boga postavljen, na čudno vižo zdržan, ino na zadnje tako visoko počesene« itd.

Pobirajmo drobtine!

A. Fekonja.

Nove knjige slovenske. *Jaromil*, češka narodna pravljica, poslovenil H. Podkrajšek. — *Car in tesar* ali *Saardamska ladjedelnica*, zgodovinska pripovedka, poslovenil H. Podkrajšek. Obe knjižici je založil J. Giontini v Ljubljani 1886. Veseliti nas mora, da se je slovenska knjižnica za mladino za dve knjižici pomnožila, in pričakovati je, da ji bodo šolske knjižnice pridno naročale; kajti jako jim ugajata. Ker pa smo prepričani, da je vsestransko veljaven in upravičen izrek, ki trdi, da za mladino je najboljše ravno dovolj dobro; ker smo prepričani, da si mladina ravno s čitanjem pridobiva gladek zlog in utrjuje popolnost v pisavi bolj pri čitanji gladko pisanih spisov nego s slovniki pravili, torej nam mora g. prelagatelj oprostiti, če nekatere stavke in izraze v teh dveh knjižicah pograjamo.

Tisti, ki imajo s poučevanjem mladine in s pismenimi nalogami opraviti, vedó pač iz izkušnje, kako slabo znajo nekateri učenci ceniti *pomen čusov*, kako slabo poznajo njihovo medsobno razmerje, kako nepravilno in brez vzroka v pripovedovanji kake celo male povesti preskakujejo iz sedanjika v praeteritum in nazaj. Toda kaj čemo, če deček v *tiskani* kujigi čita n. pr.: „Narciska skoči z Jaromilom v lepo izdelan čolniček ter je sè zlatim veslom igraje po vodi *vestala*“ (str. 17.) ali pa: „Tu je *pokleknila* k roži, srčno jo *poljubi* in *čudila se je* njeni krasoti“. (str. 36). — Razločevati nam je natanko, zanimujemo li izpoved stavkovo ali le kako določilo v stavku. Ni smeti torej reči: „Jaromil nij daleč od tod cvetlice okopaval“, — kajti okopaval jih je, samo da se je to godilo ne daleč od tod' t. j. blizo tam (str. 29.). Opetovalnih glagolov ni staviti po nepotrebnem. Tako n. pr. čitamo na 15. strani: „Ko sta mej cveticami in drevjem *hojevala* itd.“ — Zakaj ne *hodila*? — Saj se je to vršilo le jedenkrat, a ne dan na dan. — „Nerazcvetene“ (str. 8.) pravje *nerazcvele*. — Kako pa se glasi ta-le stavek na str. 11.: „sedaj je občudoval li (sic!) cvetlice, sedaj zopet lepe deklice, ki so po travi le plavale, obrazci jim žarili in oči se jim svetile“. Tako krčenje ni dovoljeno. — Kje je g. prelagatelj pobral „šelej“ mesto navadnega „šele“ (erst), tega si tudi ne vemo razložiti.

Predlog „pred“ je staviti z družilnikom, ne z mestnikom: „pred kratkim“ (ne: „kratkem“ str. 7.): predlog „proti“ z dajalnikom, ne z družilnikom: „proti tem“ (ne: „temi“ str. 55.). — „Načrti za ladije“ (ne: „k ladijam“ str. 45.) — „Ribičarica“ (Fischermädehen, str. 40.) je presmel in neupravičen neologizem. — Razvrstitev besed tudi ni vselej vzgledna: „Taka peresa je imelo takrat Holandsko redarstvo, ki je pa stalo na jako slabem glasu, na klobukih“ (st. 9.)

Prihodnjič prosim torej malo več natančnosti pri tacih stvareh, da bomo lahko hvalili brez popravljalnih opómenj, kajti tisto je prijetneje. — Y.

Književnost hrvaška. Na prvem mestu nam je omeniti novega izdanja dveh pesmotvorov slavnega dubrovniškega pesnika *Gundulića*. Prvi je njegov epos *Osman*, ki ga je zlasti za šolsko rabo priredil profesor Broz ter mu dodal primeren predgovor, potrebne opazke in mal slovarček. Šolska izdaja stoji 1 gld. 30 kr., v lepši zunanji opravi 2 gld. 80 kr., v najlepši pa 3 gld. 10 kr. Drugo delce istega pesnika v novi elegantni izdaji so „*Stice sina razmetnoga*“, katerim je predgovor napisal profesor Klaić. Cena tej lepi knjižici, ki se je že v prejšnjih stoletjih morala večkrat znova tiskati, je samo 40 kr. Oboje kar najbolj priporočamo Slovincem, ki se zanimajo za hrvaško knjigo. Ravno tako opozarjamo častite naše čitatelje na »*odabrane pjesme Zmaja Jovana Jovanovića*«, ki so ravnokar v Zagrebu prišle na svetlo z latinskimi črkami, da bi Hrvatje in Slovenci tem lože uživali prelepe plodove tega izbornega pesnika srbskega. Izbrane so epske in lirske pesmi ter nekoliko šal in satir. Pri tej priliki naj povemo še to, da se je ob petdesetletnici pesnika Trnskega znova tiskala Schillerjeva »*pjesma o zvonu*«, ki jo je isti gospod *Trnski* v tretjič pohrvatil. Kako Hrvati radi čitajo mladega pesnika *Harambašića*, priča nam to, da so njegove »*Kužmarinke*« ravno doživele četrto izdanje. *Tugomil* je zbral svoje v raznih listih priobčene pesmi ter jih pod imenom »*Tugomilke*« izdal v posebni knjižici; *Pero Kuničić* v *Zadru* pa je v svojih »*Pupoljeh*« priobčil pesme in sestavke v prozi. O »*Poletarkah*«, v katerih mladi pesnik *Ivan Tomašić* opeva nevesto in domovino svojo, sodijo hrvaški listi, da so še prezgodne, nezrele. Pesnišk im plodovom moramo prištevati tudi »*Iskrice*« ali črtice od *Josipa Droždenovića* v *Senju* in »*Črtice iz života*« od *Ivana Devčića*. Zabavno poučno berilo so »*Znameniti Hrvati*«, poviestne pripovedke za mladež od *Gjura Turčića*. Ta knjižica se odlikuje po svojem lepem jeziku in pesniškem navdušenju, po čistem domoljubju in globoki npravnosti ter je mladini na vsako stran dobro došla. Cena ji je le 60 kr. Ravno tako vesela bo hrvaška mladina novega izdanja *Robinzona Crusoe-a* v lepi zunanji opravi s podobami. Prestavil ga je *Mirko Tkalec*, a stoji 80 kr. Čudno znamenje književniške vzajemnosti je, da sta v Zagrebu ob istem času dve razni knjigarnici omislili in na svetlo dali prevod *Jules Vernejeve* pripovedke »*Doktor Oks*«. Da tu konkurencija ni na pravem mestu, ne treba posebno poudarjati. Tem večje vrednosti so »*Šaljive narodne pripovedke*«, ki jih je za mladino nabral in izdal skušeni pedagog prof. Basariček. Nova prikazen na književnem polju Hrvaškem je »*Národno blago*« zato, ker ga je po Bosni in Hercegovini nabral in izdal mohamedovec Mehmed Kapetanović Ljubušak. Pa tudi po vsebini svoji je to prezanimiva knjiga, kajti to ti je cela zbirka narodnih govorov in pregovorov, modrih izrek, pravljic in popevek. Razmerno vse premalo se na Hrvaškem razvija cerkvena in religiozno-nravna literatura, zato danes radostno naznanjamo dve novi knjigi te stroke. Prva je »*pastirsko blagoslovje*«, 2. zvezek, od vseučiliškega profesorja dra. *Martina Štiglicá*; druga se zove »*Agata ili prva sveta pričest*« iz francoskega prestavil »*Sbor duhovne mladéži*« v *Djakovu*. — »*Hrvatski pedagogijski zbor*« je izdal preimenitno talijansko knjigo »*O usgoju*« od slavnega talijanskega pisatelja, a rojenega in zavednega Hrvata *Nikole Tomasea* (*Tomašića*). Prestavil jo je *Skender Fabković*, ki je knjižici dodal predgovor o